

İslam-Osmanlı Ceza Hukukunun Batılılaşması

Westernization of Islamic-Ottoman Criminal Law

Özgür KÜÇÜKTAŞDEMİR*

Özet

Bu çalışmada İslam ceza hukukunun genel ilkelerini, seküler Avrupa ceza hukukunun genel ilkeleriyle karşılaştırarak, İslam ceza hukukunun batılılaşmasına ışık tutmak amaçlanmıştır. Çalışmada, maddi anlamda ceza hukuku esas alınmıştır. Ceza hukukunun genel hükümlerinden yola çıkarak İslam ceza hukukunun batılılaşmasının mümkün olup olmadığı, mümkünse bunun nasıl olabileceği sorunsalları tartışılacak ve hem tarihi hem de hukuki açıdan çözümlenmeye çalışılacaktır. İslam ceza hukukuna ilişkin kavram ve hükümler seküler ceza hukukuyla birebir örtüşmemektedir. Bu çakışmanın birebir sağlanamaması nedeniyledir ki, başta Osmanlı olmak üzere 19. yüzyılın İslam devletleri hukuk sistemlerinde Batılılaşma yoluna gitmiştir. Bu bağlamda, Türkiye’de de taraftar bulan, modern ceza hukukuna ilişkin ilkelerin zaten hâlihazırda İslam Ceza Hukukunda bulunduğu savunan görüşlerin Batıya ait kavramları kullanırken tarihsel, felsefi ve siyasi bağlamlarını vefaklılıklarını göz ardı etmektedirler. Osmanlı hukukunun Batılılaşma tecrübesi ise bu farklılıkları somut olarak ortaya çıkartmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İslam Devleti, Şeriat, Batılılaşma, Laiklik, Kanunilik İlkesi, Kusur İlkesi, Ceza Sorumluluğu.

Abstract

In this study examination of westernization of Islamic criminal law is intended by comparing it with modern criminal law. This study is based on substantive criminal law. Possibilities and ways of Westernization of Islamic criminal law is resolved with both historical and legal aspects on the basis of general principles of criminal law. Provisions and concepts of Islamic criminal law don't coincide exactly with modern criminal law. Due to this conflict, in the late 19th century, Islamic states, especially the Ottoman Empire, chooses westernization in their legal system. In this context, according to one aspect which finds supporters in Turkey, concepts of modern criminal law have been in Islamic Law already before their creation in the West. Thus, those view uses western concepts in theocratic aspect and by doing so ignores modern criminal law concepts' historical, philosophical, political context and content. Whereas, Ottoman Westernization experience, reveals these fundamental differences perceptibly.

Keywords

Islamic State, Sharia Law, Westernization, Secularism, Nulla Poena Sine Lege, Fault Principle, Criminal Responsibility.

* Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim dalı Öğretim Görevlisi, (<https://baskent.academia.edu/OzgurKucuktasdemir>)